

Tussen
de
Maten

Vrienden van de Marinierskapel

NIEUWSBRIEF - 28^e JAARGANG

NR. 90 - SEPTEMBER 2014

KORPSCONCERT 2014

Het traditionele Korpsconcert ter gelegenheid van de viering van het 349 jarig bestaan van het Korps Mariniers wordt zoals gewoonlijk gehouden in de concertzaal De Doelen te Rotterdam en wel op **woensdagavond 12 november, aanvang 20.00 uur.**

Op het moment van het samenstellen van deze nieuwsbrief waren geen bijzonderheden bekend omdat de Marinierskapel nog met zomerverlof was maar ongetwijfeld zullen vóór de pauze (licht) klassieke werken worden gespeeld en na de pauze dan de bekende show met populaire muziek. Het geheel staat onder leiding van chef-dirigent Peter Kleine Schaars.

De Vrienden van de Marinierskapel kunnen weer verzekerd zijn van 1e rang plaatsen op de parterre van de zaal. De gereduceerde toegangsprijs bedraagt € 14.00 per persoon en u kunt zoveel kaarten bestellen als u wilt. Deze prijs is inclusief gebruik van de garderobe en koffie of thee zowel bij binnenkomst als in de pauze. Voorkeurplaatsen kunnen niet worden besteld maar een uitzondering op deze regel wordt gemaakt voor minder validen en/of rolstoelgebruikers.

U kunt uw kaartjes bestellen door overmaking van het totaal verschuldigde bedrag (dus aantal kaartjes x € 14.00) naar rekeningnr. **NL13 INGB 0004 5211 50** ten name van Stg. Vrienden Marinierskapel, Postbus 1191, 3262 AD Oud-Beijerland onder vermelding van "kaartjes korpsconcert". Uw bestelling/betaling dient **uiterlijk 30 september** a.s. in ons bezit te zijn waarbij u er rekening mee dient te houden dat het doorgaans een week duurt eer wij van de bank bericht van uw betaling ontvangen. Na 30 september kunt u nog kaartjes bestellen bij de kassa van De Doelen maar dan bedraagt de toegangsprijs € 17.00 per persoon.

COLOFON

Uitgave:

Stichting Vrienden van de Marinierskapel

Redactie:

Wim van Dam en Els van Gemeren

Vaste medewerker:

Bart van Tienen

Correspondentieadres/secretariaat:

Postbus 1191, 3260 AD Oud-Beijerland

Telefoon: 0186 - 61 27 65

info@stichtingvriendenmarinierskapel.nl

WWW.STICHTINGVRIENDENMARINIERSKAPEL.NL

AGENDA 2E HALFJAAR 2014

Zoals altijd worden de activiteiten onder enig voorbehoud vermeld en kunnen weersomstandigheden de uitvoeringen beïnvloeden. Het laatste nieuws is terug te vinden via www.facebook.com/marinierskapel en www.defensie.nl/actueel/activiteiten

Vrijdag 12 september: Jubileumconcert in Gorinchem

Ter gelegenheid van het jubileum 125 jaar Koninklijke Harmonie De Bazuin uit Gorinchem verzorgt de Marinierskapel een feestelijk concert in Schouwburg De Nieuwe Doelen; aanvang 20.15 uur. Adres: Haarstraat 64, 4201 JD Gorinchem. Kaartverkoop en informatie:

www.denieuwedoelen.nl/programma/voorstelling/774/

Zondag 14 september: Staand optreden Den Haag

Ter gelegenheid van 200 jaar Prinsjesdag verzorgt de Marinierskapel van 14.30 - 15.00 uur een staand optreden op het Schelpenpad aan de Lange Voorhout in Den Haag.

Dinsdag 16 september: Prinsjesdag

Op de derde dinsdag van september marcheren de Marinierskapel en de Tamboers & Pijpers voorafgaande een bataljon van het Korps Mariniers op naar het Binnenhof; dit jaar voor de viering van 200 jaar Prinsjesdag. Voor de Ridderzaal worden vervolgens op ceremoniële wijze de eerbewijzen uitgevoerd en wordt Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander bij aankomst in de Gouden Koets toegespeeld met de Parademars door de Tamboers & Pijpers. Daarna speelt de kapel het Wilhelmus.

Vrijdag 19 september: Installatie Adelborsten in Den Helder

Met een ceremonie op de Rijkswerf en een mars door de stad wordt een nieuwe lichter jongeren officieel tot Adelborst geïnstalleerd. Hierna kan de opleiding tot marineofficier op het Koninklijk Instituut voor de Marine (KIM) voor hen echt van start gaan. Tamboers & Pijpers en de Marinierskapel zorgen voor de bijpassende muzikale ondersteuning.

Donderdag 25 - zondag 28 september: 60 jaar Nationale Taptoe

Na het Spasskaya Festival op het Rode Plein in Moskou en de samenwerking met de Britse Royal Marines tijdens de Beating Retreat in Londen presenteert de muzikale Rolls Royce van de Koninklijke Marine zich natuurlijk ook weer in haar eigen Rotterdamse thuishaven: Oost west, thuis best.

Voor meer informatie over de voorstellingen: www.nationaletaptoe.nl

Deelname door de Marinierskapel met Tamboers en Pijpers aan de traditionele *Streetparade* op de Coolsingel te Rotterdam zal dit jaar niet mogelijk zijn in verband met de Commando overdracht CZSK.

Vrijdag 26 september: Commando overdracht CZSK

De commandant Zeestrijdkrachten (CZSK) is bij de Koninklijke Marine de vlagofficier die het bevel voert over alle Nederlandse marine-eenheden. Tijdens een grote ceremonie in Den Helder draagt vice-admiraal Borsboom het commando over aan luitenant-generaal der mariniers Verkerk. Uiteraard zijn hier de Marinierskapel en de Tamboers & Pijpers bij aanwezig om deze belangrijke gebeurtenis muzikaal te begeleiden.

Vrijdag 3 oktober: Herdenkingsdienst Leids Ontzet

Ieder jaar wordt in Leiden op feestelijke wijze herdacht dat op 3 oktober 1574 een einde kwam aan de maandenlange Spaanse belegering van de stad. De Marinierskapel verzorgt in de Pieterskerk het muzikale gedeelte van de herdenkingsdienst. Aanvang 10.00 uur.

Zaterdag 4 oktober: Concert t.g.v. de tweede Nationale Hulpverlenersdag

Op zondag 5 oktober 2014 wordt in Hoorn de tweede Nationale Hulpverlenersdag georganiseerd. Voorafgaand zet de Marinierskapel op zaterdagavond in Hoorn een inspirerende opmaat met een sprankelend concert neer. Meer informatie over de Hulpverlenersdag:

www.nationalehulpverlenersdag.nl

Donderdag 9 oktober: Concert ten bate van "Make-a-Wish" in Doetinchem

In Schouwburg Amphion, Hofstraat 159, 7001 DJ Doetinchem geeft de Marinierskapel een concert ten bate van "Make-a-Wish". Aanvang 20.00 uur. De opbrengst van het concert wordt gebruikt om wensen van ernstig zieke kinderen uit Gelderland in vervulling te laten gaan. Tevens is dit het laatste concert voor bastrombonist Jos Jansen. Meer dan 25 jaar heeft hij met de Marinierskapel de zeven zeeën bevaren, stormen getrotseerd en landrotten en zeelieden met muziek vermaakt. Samen worden succesnummers van weleer gespeeld, aangevuld met nieuw repertoire. Meer informatie:

www.amphion.nl/detail/851/jos-jansen-marinierskapel

Donderdag 16 oktober: Concert in Sneek samen met de Dutch Swing College Band

De succesvolle formule 'When The Swing Comes Marching In' behoeft geen nadere toelichting. Aanvang 20.15 uur in Theater Sneek, Westersingel 28, 8601 GR Sneek Meer info:

www.theatersneek.nl/programma/when-the-swing-comes-marching-in

Vrijdag 17 oktober: Vriendenconcert in de Philharmonie Haarlem

Georganiseerd door de Stichting Vrienden van de Marinierskapel geeft de kapel een concert in de mooie Stadsschouwburg & Philharmonie Haarlem. Solist vóór-de-pauze: tubaïst sergeant Hans de Wilde en na-de-pauze: zangeres Ellen ten Damme. Dat wordt dus een superavond voor alle Vrienden uit Noord-Holland én de rest van Nederland! Zie ook: www.theater-haarlem.nl/programma/4065/De_Marinierskapel_der_Koninklijke_Marine

Vrijdag 7 november:

Concert in Breda samen met Dutch Swing College Band

De Marinierskapel speelt samen met de DSCB in het Chassé Theater in Breda het succesvolle programma 'When The Swing Comes Marching In'.

Aanvang 20.00 uur. Meer info: www.chasse.nl

Woensdag 12 november: Korpsconcert Marinierskapel

Zie ook de publicatie elders in de nieuwsbrief.

Zaterdag 22 november: Saxofoonproject Amsterdam

Ter gelegenheid van de 200ste verjaardag van Adolphe Sax wordt in Amsterdam een vierdaags festival georganiseerd met internationale topsolisten, ensembles en orkesten. Natuurlijk hoort de Marinierskapel met haar eigen top saxofoonsectie ook op dit podium thuis en verzorgt daarom een concert in het Muziekgebouw aan 't IJ. Aanvang 14.00 uur.

Meer informatie over dit festival: <http://saxfestival.nl>

Maandag 8 december: Prinses van Oranje Concert

Ter gelegenheid van de 11e verjaardag van Prinses Amalia verzorgt de Marinierskapel het jaarlijkse concert in de Raad van State in Den Haag.

Aanvang 12.30 uur.

Woensdag 10 december: Herdenking Oostplein

Om 11.00 uur vindt op het Oostplein in Rotterdam de jaarlijkse bijeenkomst ter herdenking van alle gevallen in de geschiedenis van het Korps Mariniers plaats.

VERTREK HOORNISTE ELLEN BAYENS

Het is bekend dat de Marinierskapel is samengesteld uit een groep muzikanten die op allerlei gebied veelzijdige talenten heeft. Niet alleen muzikaal maar ook op andere terreinen hebben de muzikanten zich ontwikkeld of gespecialiseerd. De meeste kapelleden blijven voor langere tijd spelen in het orkest tot hun FLO-leeftijd (verplichte functionele leeftijdsontslag van Defensie), sommigen stromen door naar een ander orkest of verkiezen toch voor een heel andere carrière buiten Defensie. Het is nog niet zo vaak voor gekomen dat een muzikant(e) binnen de Defensie voor een heel andere baan kiest. Hoorniste sergeant Ellen Bayens heeft nu die keuze gemaakt en verlaat dus de kapel. Ellen is de afgelopen jaren in deze Nieuwsbrief al vaker in het zonnetje gezet voor haar sportieve prestaties onder meer als lid van het Defensie klimteam en het behalen van een wing voor parachutespringen! Voor de Vrienden blikt ze nog even terug:

Vijf jaar geleden alweer dat ik, trots als een pauw, aangenomen werd als hoorniste van de Marinierskapel. Het buitengewoon afwisselende leven van muzikant in dienst van Defensie beviel eigenlijk meteen uitstekend en ik bewaar dierbare herinneringen aan die eerste vurige concerten waarbij je de energie op het podium voelde zinderen onder leiding van de toenmalige chef Harmen Cnossen. Voordat ik goed en wel in de gaten had wat er aan de hand was zat ik in een vliegtuig op weg naar New York! Wat een prachtige reis. Na nog een paar jaar met veel plezier bij de kapel te hebben gewerkt - waar ik overigens ook mijn vriend leerde kennen - begon het idee te ontstaan dat ik soms wel eens wat intellectuele uitdaging miste. Zo is het gekomen

dat ik samen met iemand van de dienst Personeel & Organisatie ben gaan onderzoeken of er voor mij nog andere mogelijkheden waren binnen Defensie. Dankzij mijn afgeronde studie wiskunde werd ik onlangs toegelaten tot de interne opleiding Meteorologie. Een frisse wind, een nieuwe uitdaging, precies waar ik aan toe was.

Rest mij nog alle fijne collega's te bedanken voor hun collegialiteit, de gezelligheid en de mooie muziek. Ik zal jullie missen, Marlou (van der Schoot), jou in het bijzonder want je bent de afgelopen jaren een dierbare vriendin geworden. Trouwens, denk maar niet dat jullie van me af zijn want ik kom gauw nog eens luisteren of jullie het ook zonder mij kunnen ☺.

Groetjes, Ellen.

EEN GIGANT NEEMT AFSCHIED

Vanwege het bereiken van zijn verplichte ontslagleeftijd binnen Defensie gaat bastrombonist Jos Jansen de Marinierskapel binnenkort verlaten. Jos blikt terug op zijn muzikale militaire diensttijd.

Mooi was die tijd!

Ik kan het me nog goed herinneren. Toen ik net was aangenomen bij de kapel in 1987 had ik een gesprek op de Van Ghentkazerne. Ik kwam aanrijden met de auto en op dat moment waren ze voor Taptoe Breda op de beroemde 'Gershwin Show' aan het oefenen, die ik zelf later ook nog een paar keer heb gelopen. Wauw, wat was dat indrukwekkend om te zien, met die fakkeldragers erbij. En ik dacht bij mezelf: "Dit is mijn orkest!" Uiteindelijk ben ik iets later bij het orkest begonnen dan gepland omdat ik nog gekeurd moest worden en de artsen van mening waren dat ik moest afvallen. Ik ben toen 23 kilo kwijtgeraakt en kon beginnen in het orkest. Wat mooi was, was dat we gelijk naar Zwitserland

gingen voor een concertreis met allemaal uitverkochte zalen. Helaas kwamen de kilo's er weer bij, ondanks dat ik veel aan sport deed. In die periode was ik ook squashkampioen van de Van Ghentkazerne! Niemand durfde tegen mij te spelen; dat was gaaf. Destijds deden we heel veel samen met collega's. Feestavonden, Sinterklaas vieren voor de kids (en wij dronken chocomel met rum), badmintontoernooien, voetballen met een eigen team en niet te vergeten de sportdagen op de kazerne waar ik dan de coach van ons team was. Wat me altijd heeft getrokken waren de reizen naar het buitenland. Echt teveel om op te noemen waar we zijn geweest. Ik kan me geen reis herinneren die niet leuk was, maar moet wel eerlijk zeggen dat wij met onze 'Droppies' (het clubje waar we altijd mee optrokken) ook wel zorgden dat het altijd goed geregeld was. Het is moeilijk om te zeggen wat het hoogtepunt was van de buitenlandse reizen. Ik heb er altijd van genoten, onder het motto "keihard

Jos Jansen samen met oud-trombonist Jo Oligschläger.

werken en lekker ontspannen". Vanaf 1993 begon ik me meer te richten op solospel. Dat resulteerde erin dat (majoor) Peter Kleine Schaars, toen nog trombonist en mijn buurman, voor mij een tromboneconcert schreef: 'Typical JJ'. In 1996 speelde ik dit voor het eerst met het orkest in Amerika en daarna wereldwijd. Ook andere componisten gingen voor mij schrijven. Deze composities heb ik regelmatig bij het orkest kunnen spelen. Daardoor kreeg ik ook de ruimte om mij als solist te ontwikkelen en daar ben ik iedereen heel dankbaar voor. Ook kwam er ruimte voor acts met de nodige humor. 'Tulpen uit Amsterdam' (met klompen en vuurwerk) en het zingen van 'Im Rosengarten von Sanssouci' met oud-collega Jan de Rhoter en later met slagwerker Arjan van der Dussen mogen daarom in dit verhaal niet ontbreken.

"De derde helft" is bij een muzikant ook altijd belangrijk geweest om te ontspannen en daarvoor hebben we diverse bandjes opgericht. Een kwartet met Nanouck Brassers, Bertus van Aalst en Peter van Dinther, waar we mee speelden en zongen. De Mambo Beach Band opgericht tijdens een van de Caribische vlootdagen, waarmee we heel veel plezier beleefden. Trombotine, een trombone trio met Dirk Posthuma de Boer en Evert-Jan Josemanders, waarmee we de tent plat speelden. En niet te vergeten het orkest Marinanka dat we samen met Jan de Rhoter en Marcel Jungen hebben opgezet. In

eerste instantie bedoeld voor de jaarlijkse receptie van het duo P&P (Piet van Mullum en Paul Wolthuis) tijdens de vlootdagen in Den Helder. Daarmee hebben we echt de gekste dingen meemaakt en ook vorig jaar tijdens de Moskou-tour was dit een zeer groot succes.

Naast het trombone spelen heb ik in vele commissies gezeten en was ik voorzitter van de V.O.F. Marinierskapel. Deze is later overgegaan in een personeelsvereniging. Ik heb ook nog in het bestuur gezeten van de Stichting Vrienden van de Marinierskapel en samen met Niels Jenster en oud-bibliothecaris Theo Peters vele cd producties geregeld. Wat voor mij persoonlijk toch een hoogtepunt is, is de cd 'Wait of the World' met muziek van de Amerikaanse componist Stephen Melillo, die wij van A tot Z hebben geproduceerd. Een prachtig product voor de Marinierskapel, met een enorme PR-waarde. Ook de cd-box '60 jaar Marinierskapel', grotendeels verwezenlijkt door Theo Peters mag niet onvermeld blijven. Terugkijkend op zo'n carrière zijn er niet alleen maar hoogtenpunten. In 2008 kreeg ik een conflict met de Koninklijke Marine waaraan de burgerrechter te pas moest komen en ik in het gelijk werd gesteld. Uiteindelijk is dit pas in 2011 opgelost en dat heeft mij persoonlijk veel verdriet gedaan. Dit weegt niet op tegen de vele successen en de

Marinanka's in Moskou o.l.v. Jos Jansen.

ongelofelijke mooie tijd die ik heb gehad bij de kapel. Het plotseling overlijden van Droppie/vriend Bertus van Aalst is het ergste dat ik heb meegemaakt in de hele periode bij de Marinierskapel. Iemand die voor iedereen klaar stond. Je kon hem dag en nacht bellen en hij was een goudeerlijke gozer die er altijd voor de Marinierskapel was. Elke dag denk ik nog aan hem en ik ben bijzonder trots dat we op zo'n waardige manier afscheid van hem hebben genomen. Ook het concert georganiseerd ter nagedachtenis aan Bertus: 'Gorinchem uit altijd Lastig' en bedoeld als een ruggesteun voor de kinderen Rick en Sacha, geeft mij persoonlijk een enorm goed gevoel en ik ben zeer dankbaar voor de manier waarop dat is verlopen. Stoppen na 27 jaar gespeeld te hebben in de kapel zal best vreemd zijn. Ik heb er wel voor gezorgd dat ik niet in een muzikaal gat val en u zult de komende jaren nog veel van me horen. Graag wil

ik iedereen bedanken voor alle support die ik mocht ontvangen. In het bijzonder wil ik mijn vrouw Wilma en mijn zoons Sjoerd en Joeri bedanken dat ze altijd achter me stonden en de dagen en uren dat ik weg was voor de kapel nooit hebben geklaagd maar me juist hebben aangemoedigd om te knokken voor een orkest dat wereldwijd als een van de beste orkesten mag worden genoemd: de Marinierskapel der Koninklijke Marine.

Ik hoop iedereen te mogen begroeten bij mijn laatste concert 'Jos Jansen Zwaait af' op donderdag 9 oktober in het Amphion Theater te Doetinchem. De opbrengst van het concert gaat naar 'Make-a-Wish' en wordt gebruikt om wensen van ernstig zieke kinderen uit Gelderland in vervulling te laten gaan. Voor meer informatie en het bestellen van kaarten kijkt u op josjansenmusic.nl.

HET KOPERKWINTET LAAT ZICH HOREN

Het Koperkwintet van de Marinierskapel - dat eigenlijk officieel het Michiel Adriaenszoon de Ruyter Kwintet heet en vaak aangevuld wordt met pauken en percussie - wordt veelvuldig ingezet bij onder meer kerkdiensten, herdenkingen en/of openingen van evenementen.

Vanwege het besloten karakter kunnen deze vaak bijzondere uitvoeringen jammer genoeg niet altijd gehoord worden door het grote publiek. Deze zomer heeft dit ensemble zich gelukkig wel eens op meerdere malen in de openbaarheid kunnen presenteren en wel op aparte wijze:

Eind juni werden op het Markermeer en in Lelystad opnamen gemaakt voor de Nederlandse epische avonturenfilm Michiel de Ruyter. O.a. de scene met de vlootpresentatie van Admiraal de Ruyter aan Prins Willem III werd gefilmd. Hier had het Koperkwintet (*what's in a name?*), onherkenbaar getransformeerd naar 17e eeuws model, een muzikale bijrol en speelden ze aan boord van het VOC schip Batavia Henry Purcell's bekende 'Trumpet Tune'. Pas in 2015 zal het eindresultaat te zien en te horen zijn maar deze foto voerspelt toch veel goeds.

Een week later werd in Den Haag in samenwerking met het Impresariaat Militaire Muziek Krijgsmacht een cd opgenomen met origineel en speciaal voor dit ensemble geschreven repertoire, bestemd voor demodoelinden.

Als laatste dienst vóór het zomerverlof verzorgde het Koperkwintet in de Willibrorduskerk van Stramproy de muziek tijdens de uitvaartplechtigheid van de overleden Ridder Militaire Willems-Orde Hoeben.

VIERING 350 JAAR ROYAL MARINES IN LONDEN

Een internationale klarinetsectie.

De Royal Marines, het Britse Korps Mariniers, viert dit jaar haar 350-jarig bestaan en zijn daarmee dus net een jaartje eerder opgericht dan de Nederlandse collega's. De Engelsen staan er bekend om trots op hun land en historie te zijn en promoten graag hun cultuur met de typische kenmerken. Hierdoor kent nu iedereen o.a. de Edinburgh taptoe, 'Remembrance Day' (viering van het einde van de Eerste Wereldoorlog) en 'Trooping the Colour' waarmee de verjaardag van Queen Elizabeth met veel vlagvertoon en defilé gevierd wordt.

De Royal Marines is vanzelfsprekend een grotere organisatie dan de Nederlandse en heeft de beschikking over meerdere orkesten, verspreid over het hele land in o.a. Portsmouth, Plymouth, Collingwood en Schotland. Alle muzikanten ontvangen hun opleiding op de Royal Marines School of Music in Portsmouth. Een van de bekendste gelegenheden waarbij alle orkesten samen optreden als de 'Massed Bands of Her Majesty's Royal Marines' is tijdens het 'Mountbatten

Festival of Music' in de Royal Albert Hall. Misschien iets minder bekend is daarnaast de 'Beating Retreat', het ceremoniële buitenevenement in het centrum van Londen op de grote parade van de Horse Guards. Deze wordt door de Royal Marines al sinds 1950 uitgevoerd ter gelegenheid van de verjaardag van de Captain General, Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Philip. Hierbij worden de 'Massed Bands' aangevuld met muzikanten van de Royal Marines School of Music, een Fanfare-team en het Corps of Drums. Om dit typisch Engelse evenement tijdens de jubileum-editie van 2014 nog meer glans te geven ontvingen naast-bevriende buitenlandse militaire partners, de US Marines en het Nederlandse Korps Mariniers de eervolle uitnodiging ook een muzikale bijdrage te leveren. Hierdoor ontstond de "largest ever Beating Retreat".

Op vrijdag 30 mei vertrokken de Nederlandse muzikanten en Tamboers & Pijpers om 8.00 vanaf de Van Ghentkazerne. Het had er alle schijn van dat de

Generale doorloop in Portsmouth.

Defensie Verkeers- en Vervoers Organisatie (DVVO) alvast een Engels tintje aan de reis wilde geven door het hele gezelschap in 1 dubbeldeks bus (geen rode) te "proppen".... Via de Kanaaltunnel werd gereisd naar de HMS Nelson kazerne in Portsmouth, waar zich ook het hoofdkwartier van de Royal Marines bands bevindt. Dit is de grootste marine-regio van het land met meerdere kazernes op ruim twee uur rijden van Londen. Het hierna volgende weekend stond volledig in het teken van uitgebreide repetities en samenwerking met de buitenlandse collega's. De Engelsen hadden hier al een week geoefend - in de stromende regen - maar deze lange dagen was er meer geluk met het weer. Op een enorme weide van een van de kazernes werd kennisgemaakt met de fameuze 'drills & skills' van de Royal Navy. Tevens werden onder leiding van de 5 (!) drum-majors de wendingen,

waaronder het zogenaamde "Engels counteren" op elkaar afgestemd om zo optimaal rechte gelederen te formeren. Tot slot werd aan het eind van de zondagmiddag voor het kazernepersoneel (?) en hun familieleden een hele presentatie gegeven. Een 'Beating Retreat' is niet helemaal vergelijkbaar met een militaire taptoe maar heeft wel een vergelijkbare oorsprong. Met een Retreat werden in de 17e eeuw aan het eind van de dag tromsignalen gegeven om militairen terug naar het kamp te roepen of het gevecht te beëindigen. Later werden hier trompetsignalen (bugles) aan toegevoegd die de *sunset* (zonsondergang) aangaven. Uiteindelijk is dit uitgegroeid tot een op zichzelf staand muzikaal schouwspel, vol met Britse traditionele elementen, welke bij diverse gelegenheden door alle legerenheden uitgevoerd kan worden.

Beating Retreat op Horse Guards Parade (foto: Erwin Voorhaar).

Op het Royal Marines programma in 2014 onder meer de marsen 'HM Jollies', 'Sarie Marais', 'The Captain General' en de nieuw gecomponeerde mars 'HMS Queen Elizabeth'. Ook de componisten McDermott en Ellerby schreven speciaal voor deze Tri-Marine Massed Band muziek.

Maandag 2 juni werd iedereen per bus voor de generale repetities naar de Horse Guards in Londen vervoerd en kennisgemaakt met de verkeersproblematiek in het centrum. Na een enorme vertraging was er geen tijd meer om te eten of drinken en na ruim drie uur busreis moesten eerst de gezamenlijke onderdelen op de *square* geoefend worden. Niet zo'n goed begin dus. Na ook de repetities van de 'Drumbattle' van

alle tamboers en onze eigen show afgewerkt te hebben kon eindelijk pas gegeten worden in de nabij gelegen Wellington kazerne. Hierna volgden nog repetities van de opmars (de 'Birdcage Walk'), losse onderdelen en een doorloop. Kortom gewoon hard werken onder een flink warm zonnetje. Vanwege de vele veiligheidsmaatregelen werden er geen toeschouwers op de tribunes toegelaten maar vanachter de hekken van het St. Jamespark kon eigenlijk ook alles goed gevolgd worden. En jawel hoor, net als bij andere buitenlandse uitstapjes, zie je hier dan toch weer bekenden staan; volgers en Vrienden van de kapel die speciaal hun orkest achterna gereisd zijn om ook van deze bijzondere happening live getuige te kunnen zijn!

Op de plaats rust.

Met vermoeide benen, oftewel stalpoten van het lange staan, werd 's avonds weer teruggereisd naar Portsmouth. In het thuis uitgereikte draaiboek was al gezien dat de dinsdag- en woensdagochtend vrij geroosterd was, dus stiekem werd er op gerekend om die ochtenden te besteden aan een eigen bezoek aan Londen. Helaas vanwege de lange (bus)reistijden én de collectieve veiligheidsmaatregelen zat dat er deze trip toch niet in.

Als alternatief werd een excursie geboden in Portsmouth aan het vlaggenschip HMS Victory van Englands grootste zeeheld vice-admiraal Nelson gevolgd door een bezoek aan het grote Royal Marines museum. Vanuit Portsmouth vertrok trouwens in 1944 de grote armada van schepen voor de invasie in Normandië en begin juni vonden nu hier en in Arromanches de herdenking van 70 jaar D-day plaats. Een aantal collega's van de T & P reisden op 5 juni daarom nog door naar Frankrijk.

Zoals gezegd volgden dinsdag en woensdag weer lange busritten op en neer naar Londen (opgeteld hebben we in deze week meer dan 34 uur in de bus gezeten, pffff) voor de twee voorstellingen.

De combinatie van prachtige locatie, historisch besef, strakke exercitie, massed bands met alleen witte helmen en petten, grote volle tribunes (en het geluk van droog weer tijdens de uitvoeringen) gaven iedereen toch wel een extra kick. Naast de indrukwekkende

demonstratie van het massaal synchroon lopen en wenden door de Engelsen speelde de Amerikaanse 2nd Marine Division Band –'The Division's Own' uit Camp Lejeune tijdens hun solo-item (uiteraard) de onvermijdbare 'Stars and Stripes forever' en overbekende 'The Marines' Hymn'.

De Marinierskapel en Tamboers & Pijpers geleid door majoor Peter Kleine Schaars en tamboer-maître sergeant-majoor Ed Oosterom presenteerden zich in een taptoeshow met de Russische 'Victory Day mars', het show-werk 'Salamanca' met trompetspecials en de ook internationaal bekende 'Mars der Medici'. Ondanks kleiner in aantal dan de Engelsen was dit aan het volume in ieder geval niet te merken en ook de uitvoering van de verrassend verspringende choreografie (heel anders dan de blokken structuur van de Britten) werd met groot applaus onthaald.

Alle orkesten speelden vervolgens samen een mooi koraal, de drie volksliederen en een defilé, waarbij na de Nederlandse Marine defileermars 'Semper Fidelis' en 'A Life on the Ocean Wave' werden gespeeld. Hierna werd op 3 juni terug gemarcheerd over The Mall richting Buckingham Palace. Het was behoorlijk imponerend om de gezamenlijke orkesten 16 man breed, met de witte helmen en petten gebroederlijk naast elkaar, onder andere de mars 'Royal Salute' te horen spelen. Aan het eind van The Mall moesten de orkesten weer

achter elkaar formeren i.v.m. een nauwere doorgang en speelden de Engelsen de volgende mars uit het boekje. Dit bleek onze 'Qua Patet Orbis' van Joop Laro te zijn. Uniek om deze voor het koninklijk paleis te horen uitgevoerd door alleen de Royal Marines bands!

Maar het absolute eervolle hoogtepunt was toch wel op 4 juni de aanwezigheid op de Parade van de Captain General van de Royal

Marines, Prins Philip, Duke of Edinburgh én heel bijzonder ook Koningin Elizabeth die het geheel aanschouwde vanuit de 'Wellington Room' in de Horse Guards.

Mede hierdoor bestempelde Lieutenant Colonel Nick Grace, principal director of music Royal Marines deze editie als een volledig geslaagde "*once in a lifetime*" gebeurtenis.

The Queen kijkt toe (foto: Cees Baardman).

IN EEN VOGELVLUCHT DOOR HET 2E KWARTAAL VAN 2014

In deze drukke periode heeft de Marinierskapel weer zoveel wisselende werkzaamheden uitgevoerd dat het te ver gaat om ze uitgebreid individueel te beschrijven. Een aantal passeert hieronder de revue.

Op 25 april vond in Den Helder aan de vooravond van de viering van (de eerste) Koningsdag een uitgebreide Marine taptoe plaats. De Marine-top en gemeenteraad op de tribune en het ruim toegestroomde publiek genoot van de vaste muzikale elementen als gebed, eremars, koraalmelodie (Retraite Française) en het Signaal taptoe (uitgevoerd door sergeant Jeroen Schippers), maar ook van de nieuwe choreografie van de show 2014. Een goede opmaat voor de presentaties in Londen en Ahoy. Naar Den Helder werd nog veel vaker afgereisd; zo waren er de uitvoeringen ter gelegenheid van het Assaut en de beëdiging op het KIM, Dodenherdenking op 4 mei, de Herdenking overleden medewerkers van het CZSK en het traditionele Tuinconcert voor het Gemini ziekenhuis.

Op 9 en 10 mei stond de kapel onder leiding van een oude vertrouwde chef; voormalig dirigent Pieter Jansen was uitgenodigd om concerten in Breda en Naarden te dirigeren. Met zichtbaar plezier en vakkundige hand had hij een Frans getint programma ingestudeerd waarbij als solist eerste klarinettist adjudant Fons Klesman de Poulenc sonate speelde. Aanvankelijk zou Breda een buitenconcert zijn maar vanwege het slechte weer werd op het laatste moment besloten dit optreden naar de Grote Kerk te verplaatsen. Net als de Grote Kerk van Naarden puilden beide gebouwen haast uit van het massaal toegestroomde publiek. De viering van 200 jaar bevrijding van Naarden werd extra belicht door de première van een teruggevonden treurmars én de bekende 'Ouverture 1812' van Tsjajkovsky.

Ceremonieel KIM.

Het spelen van de volksliederen bij de Interland Nederland-Ecuador.

Onder leiding van majoor Peter Kleine Schaars werd op 17 mei het Nederlandse voetbalelftal geïnspireerd in de Amsterdam Arena door de uitvoering van de volksliederen bij de oefeninterland tegen Ecuador. In de schouwburg van Deventer stond een speciaal middagprogramma op de lessenaar voor 60 plussers. Op papier zag dit er veelbelovend uit; aantrekkelijk tijdstip + entreprijs + leuke muziek. Helaas was het 20 mei prachtig weer met ruim 30 graden Celsius en lieten de z.g. senioren het afweten...

In de Zeeuwse sporthallen van Tholen (gastdirigent Ivan Meylemans) en later Terneuzen (solist saxofonist sergeant-majoor Jean-Pierre Cnoops) werden gelukkig wel goedbezochte concerten gegeven, waarna het hoog tijd werd om naar buiten te treden.

Allereerst onder leiding van kapelmeester Peter Bongaerts op zondagmiddag 25 mei de herdenking op de Amerikaanse begraafplaats in Margraten. Altijd imponerend daar met die oneindige hoeveelheid witte grafzerken.

In Amstelveen werd twee dagen achter elkaar opgetreden op het Japan festival; als soliste was hier zangeres Sigrid Hof uitgenodigd en was de Japanse ambassadeur eregast. Na optredens in Oudewater (ter gelegenheid van regionale Veteranendag) en de Rotterdamse Veteranendag op de Van Ghentkazerne volgde een presentatie op de 10e Nederlandse Veteranendag in Den Haag. Onder leiding van majoor Peter Kleine Schaars was een afvaardiging van de kapel (vanwege plaatsgebrek niet het hele orkest) uitgenodigd om voor de Koning, ministers, Ridders militaire Willems-Orde en veteranen de muziek te verzorgen in de Ridderzaal. 's Middags volgde ook het defilé door de stad.

Op de prachtige zomeravond van 3 juli werd in het Stadshart van Zoetermeer op het festival 'Klassiek op het Water' onder meer de 'Piet Hein rapsodie' gespeeld en een werk voor koperkwintet en kapel met bekende Engelse volksliedjes.

Solist JP Cnoops (fotograaf: Gerard Woittiez).

Herdenking Margraten.

Dodenherdenking Rotterdam.

Veteranendag in de Ridderzaal.

Hierna werd het helaas erg slecht weer en konden de openluchtconcerten bij Sail Harlingen (met soliste Ellen ten Damme) en Den Helder niet doorgaan. Gelukkig had daar het zonnige lunchconcert in Den Bosch op 10 juli geen last meer van en ging het spreekwoordelijke dak eraf onder andere door de bijdrage van zangeres Sigrid Hof.

Ellen ten Damme en Peter Kleine Schaars.

Lunchconcert in Den Bosch (fotograaf: Peter van Hoof).

Door de trieste gebeurtenis met het vliegtuig van Malaysia Airways zou de militaire muziek geen bijdrage gaan leveren aan de versoberde intocht van de Nijmeegse vierdaagse maar de Marinierskapel en Tamboers & Pijpers waren die laatste dag voor het verlot toch al elders ingezet; op 18 juli werd in het Limburgse Stramproy de muzikale omlijsting verzorgd bij de begrafenis van Ridder Militaire Willems Orde Albert Hoeben. Een indrukwekkend afscheid.

MARINIERSKAPEL MAAKT NAARDENSE HERDENKING GEDENKWAARDIG

In mei van dit jaar verzorgde de Marinierskapel een wensconcert in de Grote Kerk in Naarden. Dit concert vond plaats ter herdenking van een historisch feit dat in Nederland weinig bekendheid geniet maar in de vestingstad niet vergeten wordt: de bevrijding van de Fransen 200 jaar geleden.

Twee eeuwen terug

In ons land is in 2013 en 2014 op verschillende manieren herdacht dat het Koninkrijk der Nederlanden 200 jaar bestaat. De Marinierskapel was al actief betrokken in november vorig jaar bij de nagespeelde landing in Scheveningen van de Prins van Oranje, de latere Koning Willem I. Waar natuurlijk nauwelijks bij werd stilgestaan is dat er eind 1813 in het bevrijde Nederland nog enkele vestingplaatsen waren die de Franse bezetter nog niet had opgegeven, in afwachting van de militaire en politieke ontwikkelingen. Eén van de laatste was Naarden, in die tijd nog een moeilijk neembare vestingstad en strategisch van groot belang. Daar bleef het Franse garnizoen hardnekkig wachten tot het uit Parijs opdracht kreeg om zich terug te trekken, wat pas in mei 1814 gebeurde. De maanden daarvoor hadden de nog zwakke Nederlandse strijdkrachten tevergeefs geprobeerd de Fransen te verjagen, ten koste van veel schade en slachtoffers onder de burgerbevolking van de vesting. Geen wonder dat de bevrijding van de Fransen lokaal een historische mijlpaal is die elke 50 jaar daarna uitgebreid is gevierd.

Op de klassieke Franse toer

Om ook na twee eeuwen dit feit te

gedenken liep het Naardense organisatiecomité tegen de beperkingen aan van de inmiddels compleet vervallen aloude relatie met de Koninklijke Landmacht en een gemeentelijk bestuur dat de hand stevig op de knip moet houden. Hoe met beperkte middelen toch een gepaste viering? Daar lag de oplossing opnieuw bij Defensie en met name de Marinierskapel. Die bleek geheel bereid en in staat om een speciaal concert te verzorgen, rekening houdend met de historische context. Het comité was zeer content met de komst van de kapel in een regio waarin de professionele blaasmuziek nog maar zelden wordt gehoord. Het herdenkingsconcert werd meteen het hoofdprogramma van de viering waarbij als belangrijk pluspunt gold dat de gemeente de Grote Kerk kon aanbieden als uitvoeringslokatie. Deze staat bekend om zijn uitstekende akoestiek en de vele Bach- en Händelconcerten die daar worden gegeven.

Geluidsversterking is geheel overbodig en het nagalmeffect blijft zo minimaal. De organisatie was niet alleen blij met de komst van de kapel, zij kreeg ook de ruimte om voor het muziekprogramma haar voorkeur aan te geven. Daarbij was expliciet niet gekozen voor eigentijds allemansvermaak, maar een stijlvol klassiek repertoire waarin de historische strijd, de treurnis, de opluchting en uiteraard de Franse achtergrond tot hun recht moesten komen. Een mooie uitdaging voor de muziekcommissie. Bovendien kon hier het beleid worden gevolgd dat de kapel regelmatig wordt geleid door een gastdirigent, in dit geval oud-chef Pieter Jansen.

Superieure uitvoering

Op 10 mei was het, na de nodige voorbereiding door kapel en comité dan zover; Naarders en genodigden gingen massaal ter kerke. Na een welkomsterenade door het Koperkwintet stond als eerste op het programma de 'Marche Militaire Française' van Camille Saint-Saëns. Een mooie concertmars die meteen duidelijk maakt dat we, naast alle narigheid van toen, veel verworvenheden aan de Fransen te danken hebben. De orkestklank maakte een diepe indruk op het publiek waarvan het merendeel niet meer of nog niet bekend is met professioneel harmoniegeluid. Wellicht was het de extra 'generale repetitie' van de vorige dag in de Grote Kerk van Breda die nog eens extra bijdroeg aan de perfectie van deze avond. Daar was een buitenconcert gepland maar wegens het weer kwam de kapel ook daar in de kerk terecht, waarbij men koos voor het Naardense programma. Heel toepasselijk had de kapel vervolgens de 'Variaties op het Wilhelmus van Richard Strauss' geprogrammeerd. Een mooie ode aan ons vrije vaderland en een toonbeeld dat deze melodie meer is dan een volkslied alleen. Daarmee kwamen we bij het speciaal voor dit concert hergeïmproviseerde werk, de treurmars die Jan Bertelman schreef voor de begrafenis van de laatste gesneuvelde Nederlandse militair bij het voorafgaande beleg van de vesting. Presentator Leo Bouritius gaf een informatieve uitleg van het waarom en hoe van deze uitvoering die voor iedereen een unieke première was. Door het ingetogen tempo en de loepzuivere weergave door de kapel klonk dit stemmige werk als het ware als een groot orgel, een wel heel toepasselijke sound in dit geheel.

In een stemmig programma als dit hoorde natuurlijk ook een meerdelig klassiek werk. De kapel had hiervoor gekozen de 'Sonate voor klarinet en harmonie' van Francis Poulenc, eerder gespeeld in het laatste Korpsconcert. Dit muziekstuk zal voor het merendeel van de toehoorders geheel nieuw zijn geweest, wat de bewondering voor de solist adjudant Fons Klesman er niet minder op maakte. Zonder meer virtuoos wat hij liet horen. Wat zwaarder klassiek, passend bij de sombere kant van de gebeurtenissen in 1814, was de 'Marche au Supplice' van Hector Berlioz uit zijn 'Symphonie Fantastique', één van de grootste werken uit het gehele Franse klassieke repertoire. Ter afwisseling volgde de 'Gymnopedie' van Eric Satie, een lichtvoetig en verfijnd Frans werkje dat velen bekend in de oren zal hebben geklonken.

Tsjajkovsky 'unplugged'

En zo kwamen we toe aan het finale klapstuk van dit speciale concert, de 'Overture 1812' van Piotr Ilitsj Tsjajkovsky. De organisatie had al vroegtijdig het idee om oude kanonnen te laten afschieten, zoals dat hoort bij dit werk, moeten laten varen. Niet haalbaar in de kerk. Ook de gebruikelijke technische ondersteuning met versterking en effecten ontbrak. De slagwerksectie had dat helemaal niet nodig in deze akoestisch gevoelige omgeving. Wel kregen die instrumenten er extra hard van langs bij de apotheose van dit wereldberoemde werk. Dit vormde het magistrale einde van een karaktervol herdenkingsconcert, gewijd aan de laatste bevrijding in ons land vóór die van de Duitsers 131 jaar later, die nog jaarlijks muzikaal wordt gevierd. Maar na de bulderende tonen van Tsjajkovsky moest er natuurlijk nog een vrolijk

afcheid worden genomen. Daarbij had de kapel gekozen voor een concrete verrassing voor ondergetekende inwoner van Naarden die in de lokale organisatie het één en ander had gedaan om dit bijzondere concert als Markap-vriend te realiseren. Dat werd de mars 'IMMS on parade' die als toegift de vreugde van de bevrijde Naarders van toen nog eens benadrukte. Na de bereidheid van de kapel om speciaal te komen voor een

jubileumviering in onze stad, de werkelijk voortreffelijke muziekkeuze daarbij, het speciaal willen instuderen van een historische Nederlandse treurmars, de superieure uitvoering van dit alles en dan ook nog eens een verrassende persoonlijke geste, kunt u zich voorstellen dat uw rapporteur nog dagenlang een zeer gelukkige Vriend is geweest.

Johan de Vroe

